

NAMIK KEMAL

VATAN YAHUT SİLİSTRE

 PEGEMKÜLTÜR

Namık Kemal

VATAN YAHUT SİLİSTRE

ISBN 978-625-7740-69-2

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

  2025, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. E t. Dan. Hizm. Tic. A.ř.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladı ı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük  evrimi i kamu erişim katalog  olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

I. Baskı: Mayıs 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuř
Dizgi-Grafik Tasarım: Tu ba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Son a  Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. şti.
İstanbul Cad. İstanbul  arşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Namık Kemal

Namık Kemal, 21 Aralık 1840'ta Tekirdağ'da doğdu, 2 Aralık 1888'de Sakız Adası'nda öldü. Asıl adı Mehmet Kemaldır. Namık adını ona şair Eşref Paşa vermiştir. Babası, II. Abdülhamid döneminde müneccimbaşılık yapmış olan Mustafa Asım Bey'dir. Annesini küçük yaşında yitirince çocukluğunu dedesi Abdüllâtif Paşa'nın yanında, Rumeli ve Anadolu'nun çeşitli kentlerinde geçirmiştir. 18 yaşında İstanbul'a babasının yanına dönmüştür. 1863'te Babıali Terçüme Odası'na kâtip olarak girmiştir. Dört yıl çalıştığı bu görev sırasında dönemin önemli düşünür ve sanatçılarıyla tanışma olanağı bulmuştur.

Namık Kemal, İstanbul'dan uzak olması için Erzurum'a vali muavini olarak atanmıştır. Bu göreve gitmeyi erteleyip, Mustafa Fazıl Paşa'nın çağrısı üzerine Ziya Paşa ile birlikte Paris'e kaçmıştır. Bir süre sonra Londra'ya geçerek Mustafa Fazıl Paşa'nın desteğiyle Ali Suavi'nin Yeni Osmanlılar adına çıkardığı "Muhbir" gazetesinde yazmaya başlamıştır. Daha sonra gazeteden ayrılmıştır. 1868'de yine Fazıl Paşa'nın desteğiyle "Hürriyet" gazetesini çıkarmıştır. Çeşitli anlaşmazlıklar yüzünden, Avrupada desteksiz kalınca, 1870'te zaptiye nazırı Hüsnü Paşa'nın çağrısıyla İstanbul'a dönmüştür. Nuri, Reşat ve Ebüzziya Tevfik beylerle birlikte 1872'de "İbret" gazetesini kurmuştur. Aynı yıl burada çıkan bir yazısı üzerine gazete 4 ay kapatılmıştır. İstanbul'dan uzaklaştırılmak için Gelibolu mutasarrıflığına atanmıştır. Orada yazmaya başladığı "Vatan Yahut Silistre" oyunu, 1873'te Gedikpaşa Tiyatrosu'nda sahnelenmiştir. Oyunu izleyenler galeyana gelip olay çıkardığından Namık Kemal birçok arkadaşıyla birlikte tutuklanmış ve Magosa'ya sürgüne gönderilmiştir.

1876'da I. Meşrutiyet'in ilanından sonra İstanbul'a dönmüştür. Şura-yı Devlet (Danıştay) üyesi olmuştur. Kanun-î Esasî'yi (Anayasa) hazırlayan kurulda görev almıştır. 1877 Osmanlı-Rus Savaşı çıkınca Meclis-i Mebusan kapatılmış, Namık Kemal tutuklanmış ve Midilli Adası'na sürülmüştür. 1879'da Midilli mutasarrıfı olmuş, aynı görevle 1884'te Rodos, 1887'de Sakız Adası'na gönderilmiştir. Ertesi yıl burada ölmüş ve Gelibolu'da Bolayır'da defnedilmiştir.

Şiirlerini küçük yaşlardan itibaren yazmıştır. Şinasi'yle tanışmaya değin, tasavvuf felsefesi etkileri görülür. Bu dönemde özellikle Yenişehirli Avni, Leskofçalı Galib gibi şairlerden etkilenmiştir. En önemli özelliklerinden biri, Türk şiirini Divan Edebiyatı'nın etkisinden kurtarmaya çalışmasıdır. "Vatan Şairi" diye de isimlendirilmiştir. Bir yurtseverlik ve kahramanlık oyunu olan Vatan Yahut Silistre, Avrupâda da ilgi uyandırmış ve beş dile çevrilmiştir. İlk romanı İntibaj 1876'da yayınlanmıştır. Ruhsal çözümlemelerinin, bir olayı toplumsal ve bireysel yönleriyle görmeye çalışmasının yanı sıra, dış dünya betimlemeleriyle de İntibah Türk romanında bir başlangıç sayılır. Romanı ve tiyatroyu toplumsal yaşama soktuğu gibi, edebiyat eleştirisini de Türkiye'ye ilk getiren kişilerden biri olmuştur. En önemli eleştiri eserleri Tahrib-i Harabat ile Takip'dir. Döneminin hemen hemen bütün yenilik yanlısı ve ilerici gazetelerinde yazıları yayınlanmıştır. Siyasal ve toplumsal sorunlardan edebiyat, sanat, dil ve kültür konularına kadar çok çeşitli alanlarda yazdığı makaleleri bulunmaktadır.

VATAN YAHUT SİLİSTRE

DÖRT PERDE

KİŞİLER

Zekiye Hanım

Hanife Hanım

İslâm Bey

Ahmed Sıtkı Bey

Rüstem Bey

Abdullah

Bir Yarbay

Bir Binbaşı

Birinci Subay

İkinci Subay

Üçüncü Subay

Gönüllüler

Gönüllü Subay

Albay

Yarbay

Miralay Bey'in çavuşu

I. Perde

Perde açılınca kenarı sokağa nazır¹ bir oda görünür.
Zekiye, Arnavutluk'a özgü derli toplu bir kadın elbisesiyle
mindere uzanmıştır. Elinde bir kitap, önünde bir mum vardır.
İslâm Bey de sokakta gezinmektedir.

Birinci Sahne

Zekiye

(Kitabı sandığın üstüne bırakarak) – Ah! Anneciğim! Anneciğim! Gönlüme niçin bu kadar incelik verdin? Fikrimi niçin bu kadar açtın? Sen de şimdi kızını görsen okuttuğuna pişman olurdun... Benim gönlüm öyle büyük büyük hayata nasıl dayansın? Benim beynim öyle geniş geniş düşüncelere nasıl tahammül etsin?

Yüreğim ne kadar çarpıyor! Sanki göğsümü yerinden koparacak da dışarı fırlayacak... Beynim ne kadar sıkılıyor! Sanki başımı paralayacak da etrafa dağılacak...

(Ellerini yüzüne kapayarak)

– Anneciğim! Anneciğim! Daima babamı düşünmek için açtığın, hazırladığın fikirde başkası geziyor! Daima seni sevmek için terbiye ettiğin, büyüttüğün gönülde başkası hükmediyor!

---

1 nâzır : bakan, gören

Seni babam okutmuş, onun yolunda öldün. Beni sen okuttun. Yoluna ölmek değil, öldüğüne ağlamak bile hatırıma gelmiyor!

Ah!.. Daima o! Gözümde o! Hayalimde o! Aklımda o! O! O! Bir kere sokakta gördüm... Keşke yüzüne baktığım zaman gönlüme düşen ateş gözlerimi eritseydi...

Daha bir bakışta vücudumda ne kadar kuvvet varsa topla-yıp da gözlerimi başka tarafa çevirmek istedim, eyvah!..."

Ne vücudumda kuvvet buldum, ne gözlerime hükmüm geçti. Sanki ömrümde gördüğüm, işittiğim, okuduğum, düşündüğüm ne kadar güzel şey var ise hepsi bir yerde toplanmış da bir insan çehresi olmuş karşıma gelmişti.

(Biraz düşündükten sonra)

— Hayat ne garip hâl imiş! Birkaç gün evvel yanımda biri ağlasa, gözünün yaşı sefasından dökülüyor zannederdim. Bugün kulağıma kahkahalar yas sesi gibi geliyor! Birkaç gün evvel gamlı kederli bulutlarda şimşek çaktıkça biri gülüyor gibi görünürdü, bugün yeni açılmış güllerde "çiy" görsem birinin gözyaşı dökülmüş zannediyorum! Birkaç gün evvel yüzüm gülüyordu... Sanki her şey de benimle birlikte gülüyordu! Bugün gönlüm ağlıyor... Sanki her şey de gönlümle birlikte ağlıyor!

Yine sabah oldu, yine gözüme bir dakika uyku girmedi...

(Mumları söndürerek)

Zavallı mum! Acaba ben de senin gibi yana yana tükenip gidecek miyim? Beş dakikacık uyuyabilseydim... Belki rüyada görürdüm de ayaklarına kapanır, gönlümün zehrini dökünceye kadar doya doya ağlardım...

Allah'ım! O mektup ne idi?...

Ateşle yazılsa insanın yüreğini o kadar yakmaz. Okudukça gözlerimden sanki yüzüme, göğsüme doğru damla damla